

GAZETA

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX

Nr. 886

Vineri 17 febr. 1967

4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Itinerare

ale dezvoltării intelectuale

Dacă încercăm să stabilim o cauză limită, diferențierea dezvoltării intelectuale, pe care o constatăm într-un grup social este, în ultimă analiză, un fenomen biologic. Existența lui a fost recunoscută și dovedită ca adevăr incontestabil prin cercetările întreprinse în sfera științelor interesate. Dar factorii care determină evoluția intelectuală diferită la diferiți indivizi nu se limitează numai la deosebirile de perfecțiune a mecanismului fiziologic. Două persoane înregistrate cu un fond virtual echivalent de dezvoltare intelectuală, plasate într-un context social diferit și supuse unor influențe educative diferite, vor marca o evoluție deosebită, corespunzătoare condițiilor și influențelor respective. Ideal, traiulul educativ în școala socialistă tinde spre exploatarea deplină a acestui fond, spre valorificarea tuturor resurselor de energie intelectuală condensate în fiecare individ. Acest deziderat și această posibilitate teoretică pun multiple și complexe probleme pedagogice practice.

În ultimul timp, pe diferite trepte ale școlărității, grupuri de elevi a căror dezvoltare intelectuală se situează sub limita posibilităților lor reale. Tot atât de frecvent, capacitatea redusă a acestor elevi, ca și dificultățile legate de recuperarea lor se explică printr-o perpetuă referire la clasele anterioare. Profesorii din clasa a IX-a îi acuză pe cei dintr-o VIII-a, aceștia pe cei care i-au precedat și așa mai departe, din treaptă în treaptă, până ce ajungem la învățătorul care închide cercul activității școlare, rămânând ultimul răspunzător pentru itinerarele parcurse de elev pe drumul dezvoltării intelectuale. Neîndoielnice, lăută în chip absolut și exclusiv, aceasta este o linie simplă. Ea ascunde însă un adevăr esențial — acela că demarajul defectuos sau, dimpotrivă, corect, al activității intelectuale a elevilor sub supravegherea învățătorului joacă un rol considerabil în evoluția lor ulterioară.

Admițând vârsta de școlarizare ca vîrstă la care cultivarea însușirilor psihice poate căpăta un caracter general, intens și sistematic, să trecem peste primele două clase și să considerăm clasa a III-a ca un moment în care straturile capacităților a și fost operată. În această clasă s-a format deja, pe lângă un nucleu de elevi buni, un alt nucleu de elevi cu note la limită, cu un bagaj de cunoștințe sumare și nebulos, care răspund cu dificultăți evidente la solicitările intelectuale. Se pune problema de a afla dacă starea

individualităților din compoziția acestui grup se explică prin caracteristici fiziologice imuabile sau printr-o insuficiență valorificării a însușirilor naturale. Să ne oprim la un grup concret. Am ales în acest scop elevii slabi ai unei clase a III-a de la Școala generală nr. 19 din București.

Un fișier de portrete psihologice

Mai întâi, să-i cunoaștem. Fără să ne permită o prospectare profundă a fiecărui portret psihologic, un chestionar detaliat ne va furniza unele date esențiale. Vă prezentăm, în linii sumare, trei portrete ale unor elevi „problematici”, așa cum s-au recomandat prin acest chestionar.

1. O elevă. Liniștită, reținută, cu oarecare timiditate. Răspunde economic, limitîndu-se exclusiv la zona întrebării.

— Noi azi am avut geografă, limba română, matematica și educația fizică. Nu m-a ascultat la nimic. M-a pus numai întrebări.

— Ce te-a întrebat?

— La geografie m-a întrebat din ce e format sfatul popular.

— Și ai știut?

— Da. Pe urmă m-a întrebat la

matematică. M-a pus să fac o socoteală de scădere. Cit fac 7000 fără 6000.

— Ai știut?

— Da.

— Dar la întrebările care au fost puse colegilor tăi ai și știut să răspunzi?

— Da.

— N-ar fi fost nici o întrebare la care să nu poți răspunde?

După un timp:

— N-am știut cine a fost Nicolae Bălcescu.

— De ce n-ai știut?

— Nu știu.

— N-ai învățat?

— Am învățat, dar am uitat.

— Cum înveți tu?

— Eu mai mult încoș singură, pentru că tata și mama sînt ocupați. Citesc lecția de mai multe ori și după aceea o spun pe de rost.

— Și cînd citești lecția, la ce te gîndești?

— Nu știu.

— Astăzi, în ora de limba română, ce ai făcut?

— Am urmărit pe carte.

— Și la ce te gîndeai cînd urmăreai pe carte?

O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

În laboratorul de științe naturale al Școlii generale nr. 96 din Capitală

Perspectiva de azi a cartierului Grivita

Eficiența acțiunilor pionieresti

În programele unităților de pionieri din orașul nostru sînt prevăzute, printre altele, acțiuni, întâlniri cu oameni de știință, cultură și artă, cu muncitorii fruntași, cu activiști de partid și de stat, precum și convorbiri pe diferite teme. Practica a dovedit că asemenea acțiuni au, prin caracterul lor concret, prin forța lor de convingere, o mare valoare educativă. Adunînd laolaltă un număr mare de pionieri, ele oferă comandanților prilejul de a îmbogăți cunoștințele acestora, de a le stimula interesul pentru unele fapte și fenomene actuale din viața social-economică și culturală a țării, de a-i obișnui să discute o problemă, să-și argumenteze și să-și susțină punctele de vedere. În același timp, ele reprezintă o formă de organizare a timpului liber deosebit de apreciată de pionieri. Fiește că, pentru a-și atinge scopul, aceste acțiuni trebuie să poarte pecetea preocupărilor și intereselor manifestate de copii, capacității lor de înțelegere, să aibă un caracter atractiv, lipsit de rigiditate.

Asistînd la unele întâlniri organizate de unitățile de pionieri din școlile orașului nostru am constatat că s-au bucurat de succes în rîndul copiilor tocmai întîlnirile care au respectat aceste cerințe. Elocvent în acest sens a fost întîl-

O glorioasă pagină din istoria mișcării noastre muncitorești

Lupta necontenită desăvîrșită de poporul român, s-a înalt zburcînd în sus în lupta pentru libertate națională și progres social consemnăzînd existența unor momente și fapte de eroism nepălmîtor, cu o mare semnificație social-politică în desăvîrșirea ulterioară a evenimentelor istorice. În șirul acestor tradiții de luptă scumpe întregul popor se înscriu marile bătălii de clasă ale muncitorilor cetești și petrolisti din ianuarie-februarie 1933, de la care se împlinesc 34 de ani.

Desăvîrșite pe fondul crizei economice din anul 1929-1933, luptele muncitorilor cetești și petrolisti au constituit o expresie vie a profundelor contradicții de clasă și frămîntărilor sociale, caracteristice acestei perioade. Căuțind să scape de greutățile crizei economice — care s-a desăvîrșit cu deosebită tărie în România, țară înapoiată din punct de vedere al dezvoltării economice — capitaliștii autohtoni și străini au înăpăstiat exploatarea și oprirea maselor largi muncitoare. Restringerea producției și închiderea a numeroase întreprinderi, creșterea șomajului prin concedieri în masă, politica fiscală excesivă și „curbele de sacrificiu” au accentuat starea de sărăcie și miserie a masei muncitoare. Ofensiva claselor dominante asupra nivelului de trai al maselor se împletea cu adîncirea procesului de restringere a drepturilor și libertăților democratice, cu accentuarea pericolului prezentat de organizațiile fasciste.

În aceste condiții interne, ca urmare a procesului legitim de afirmare și intensificare a contradicțiilor de clasă, România a fost cuprinsă de un puternic val de lupte revoluționare. Au avut loc în această perioadă lupte greviste ale muncitorilor din principalele ramuri economice. Ele s-au cuplat cu numeroase mișcări țărănești și manifestații de protest ale șir

categoriale sociale, profund nemulțumite de politica reacționară și antipopulară promovată de guvernul năpăstiat.

În ansamblul efervescentei revoluționare ce cuprîndea întreaga țară se evidențiau tot mai mult acțiunile muncitorilor cetești și petrolisti. Experiența acumulată în timpul organizării și conducerii acestor lupte a scos în evidență faptul că se creșteră condiții prielnice pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare, prin fărîmarea frontului unic de jos. Ca urmare, au fost create comitete de acțiune pe regiuni, centre feroviare, ateliere, secții, comitete de fabrică și de grevă, care cuprîndeau reprezentanți ai tuturor muncitorilor.

Un moment însemnat în organizarea luptelor din ianuarie-februarie 1933 l-a constituit crearea Comitetului Central de acțiune, la Conferința pe țară a muncitorilor cetești din martie 1932. Expresie a frontului unic, Comitetul Central de acțiune a fost alcătuit din reprezentanți ai muncitorilor din principalele centre feroviare, iar

ca secretar a fost ales Gheorghe Gheorghiu-Dej, care a primit din partea partidului însărcinarea de a conduce activitatea acestui comitet.

În luna ianuarie 1933, ca o consecință directă a măsurilor luate de guvern pentru transpunerea în fapt a faimosului „Plan de la Geneva”, s-a trecut la aplicarea celei de-a treia curbe de sacrificiu. Acest fapt, care a sporit și mai mult indignarea și revolta muncitorimii, a constituit punctul de plecare pentru declanșarea unor acțiuni muncitorești de mare amploare împotriva noii ofensive a regimului burghez-mosieresc. La chemarea partidului comunist, alături de muncitorii din alte ramuri industriale, muncitorii cetești din principalele centre feroviare din țară — Iași, Cluj, Galați, Oradea, Satu Mare, Timișoara, Tr. Severin, Buzău etc. — au declanșat însemnate acțiuni greviste.

O. MATICHESCU

(Continuare în pag. 4-a)

Sesiunea Comitetului executiv al Biroului Internațional pentru Educație

La Geneva a luat sfîrșit sesiunea comitetului executiv al Biroului Internațional pentru Educație (B.I.E.). Au participat delegații din 50 de țări, printre care și din România. Sesiunea a aprobat raportul prezentat de directorul secretariatului B.I.E., prof. J. Piaget, care a primit mandatul de a stabili cu UNESCO modalitățile de colaborare între cele două organizații.

Delegatul român, prof. univ.

Miron Constantinescu, a luat cuvîntul în legătură cu programul sesiunii din anii 1967 și 1968, sugeriile sale fiind adoptate de cei prezenți. Delegatul român, prof. univ. Stanciu Stoian, a făcut o expunere asupra modului cum se aplică recomandările B.I.E. în cercetările științifice-pedagogice din România. Expunerea a fost ascultată cu un viu interes.

nirea unui detașament de pionieri din clasa a III-a cu un membru al Comitetului orașenesc P.C.R. Abordînd o temă adevărată vîrstei respective — „Viața fericită a copiilor din patria noastră” — întîlnirea a fost deosebit de atractivă prin faptul că li s-a vorbit copiilor, pe un ton cald, convingător, despre lucruri care le sînt apropiate, dragi. Valoroasă prin conținutul său a fost și întîlnirea dintre pionierii Școlii generale nr. 1 și membrii cenaclului literar „G. Călinescu” din localitate. Faptul că membrii cenaclului au avut o atitudine încurajatoare, atentă și caldă față de copii, că au vorbit cu aceștia despre problemele vîrstei lor, a avut darul să creeze o atmosferă propice unor discuții vii, pasionante.

S-au organizat însă, în primul trimestru, și unele întîlniri sau convorbiri care nu au ținut seama de specificul activității cu pionierii, ceea ce a făcut ca ele să nu-și valorifice pe deplin toate potențele educative. Voi da un exemplu. La o întîlnire a unor pionieri din clasa a III-a cu un muncitor fruntaș s-a vorbit despre profilul combinatului, despre produsele finite ce se obțin aici. Este lesne de înțeles că cele spuse cu acest prilej n-au putut fi înțelese de copii. Uneori s-a întîmpiat și altfel: în dorința ca cele prezentate să fie acc-

sibile pionierilor s-a ajuns la vulgarizarea problemelor științifice. Altfel, în organizarea întîlnirilor s-a manifestat o altă carență: s-a pus accent numai pe caracterul festiv, fastuos al acțiunii, neglijîndu-se conținutul ei. Cît despre conținutul ei, ceea ce a scăzut cel mai mult din valoarea lor a fost faptul că unora li s-a impus caracterul unor ore de curs, ca un reflex al deprinderilor profesionale. De exemplu, la un detașament de pionieri în vîrstă de 9-10 ani s-a desăvîrșit o convorbire pe tema „Eroi ai clasei muncitoare”. În loc să organizeze o discuție liberă, comandantul a făcut el însuși o expunere, punctată doar, pe alocuri, cu imagini dintr-un volum ilustrat. Caracterul pronunțat de expunere, tratarea sumară a temei nu au permis decît în mică măsură crearea unei atmosfere emotive, a unei stări afective. Numai diavolul prezentat la sfîrșit a mai reușit să imprăstie senzația de oboseală ce s-a manifestat printre pionieri. Alte convorbiri au devenit neinteresante prin tema lor prea generală, sau prin faptul că s-au suprapus întocmai, și prin subiectul abordat și prin forma de organizare, orolul de dirigență.

În ultimul timp, ca urmare a îndrumării asigurate de Consiliul orașenesc al Organizației pionierilor, ca și a creșterii experienței

comandanților de pionieri, carențele ce se manifestau în organizarea întîlnirilor și a convorbirilor au fost în mare măsură înlăturate. În prezent în unități și detașamente au loc numeroase întîlniri și convorbiri interesante, atractive. A știut de exemplu un viu interes, prin modul cum s-a organizat, convorbirea pe tema „Chipul nou al patriei mele”. De data aceasta copiii nu au mai fost puși în situația să asculte o expunere, ci au discutat ei înșiși, au arătat fotografii adunate de ei care ilustrau realizările dobîndite de poporul nostru și au proiectat cîteva filme pe această temă, în timp ce comandantul nu a făcut decît o muncă completă. Interesantă ca modalitate de desfășurare a fost și convorbirea pe tema „Ce înseamnă o comportare demnă de pionier”, în cadrul căreia pionierii au folosit exemple din viața lor și din articolele citite în presa pionierescă.

Întîlnirile și convorbirile pot constitui momente cu o mare eficiență educativă. De aceea li îndrumăm pe comandanții de pionieri să selecteze cu grijă tematica lor, în funcție de sfera intereselor copiilor, să le asigure un caracter spontan, inedit, specific vîrstei pionieresti.

Prof. VASILE CIOBANU
membru al Consiliului orașenesc al Organizației pionierilor din orașul Gh. Gheorghiu-Dej

Laboratorul audio-vizual

Angrenat în preocuparea generală a cadrelor didactice de a ridica eficiența lecțiilor, de a optimiza procesul instructiv-educativ, colectivul profesorilor din școala noastră se străduiește să-și aducă contribuția la găsirea celor mai eficiente căi de îmbinare a metodelor tradiționale cu cele moderne în transmiterea și însușirea cunoștințelor.

Încă din anii precedenți, laboratoarele de fizică, chimie și biologie existente în școală au fost înzestrate cu o bogată aparatură modernă și s-a extins tot mai mult folosirea magnetofonului, a discului și proiectiilor în cadrul orelor de curs. Experiența acumulată, rezultatele cercetărilor efectuate asupra contribuției mijloacelor audio-vizuale la îmbunătățirea predării ne-au condus la ideea creării unui laborator audio-vizual de tipul unei clase. În urma unui studiu aprofundat al aspectelor tehnice și metodice, ca și al aspectelor de ordin practic material legate de instalarea unui asemenea laborator, s-a trecut la proiectarea și realizarea lui. Deosebit de meritorie a fost contribuția adusă la înfăptuirea laboratorului de către profesorul de fizică și chimie Gavril Adamoși, care a proiectat laboratorul, a condus efectiv executarea lucrărilor și a adus îmbunătățiri unor aparate așa încât să corespundă gradului de automatizare presupus de o asemenea instalație.

Laboratorul audio-vizual al liceului nostru prezintă două caracteristici noi față de celelalte laboratoare construite până în prezent: posedă izolație fonică și are asigurată manevrarea automată a aparatului de către profesorul care predă, fără tehnician special. Aceste caracteristici ridică mult valoarea pedagogică și tehnică a laboratorului, deoarece pe de o parte fac posibilă participarea la lecție a întregului efectiv de elevi din clasă, iar pe de altă parte asigură o sonoritate perfectă.

Laboratorul, care se prezintă sub forma unui amfiteatru cu 40 de semicabine pentru elevi și o masă de comandă pentru profesor, este prevăzut cu o instalație modernă de proiectie, compusă dintr-un aparat de filmat T 16, un aparat automat de proiectare a diapozitivelor și albul, tot automat, pentru proiectarea diapozitivelor. Proiecția se realizează pe un ecran 2 x 2 m fixat pe peretele frontal al sălii. Manevrarea acestor aparate, aflate într-o sală alăturată, se desfășoară prin telecomandă de la masa profesorului. Tabla — de sticlă mată, luminată din spate cu tuburi fluorescente — poate fi utilizată atât la lumină, cât și la întuneric.

Transmiterea sonoră este asigurată prin 40 de microfoane, 40 de perechi de căști, 4 difuzoare, două magnetofoane și un picup. Complexitatea acestui scop patru elemente, manevrate tot de la tabloul de comandă, permite o largă gamă de legături cu care profesorul poate opera în cursul

lecției. Așa, de pildă, elevul poate recepționa prin cască nu numai comenziile profesorului sau un program transmis de la pupitrul de comandă prin microfon, magnetofon sau picup, dar și propria sa voce, ca și vocea altui elev cu microfonul căruia a fost cuplată la masa de comandă. De asemenea, amplificatorul cu mai multe canale permite elevului să recepționeze prin cască sau difuzoare mai multe comunicări fonice simultane: de la magnetofon și picup (obținându-se astfel adevărate montaje muzical-literare), sau de la magnetofon, picup și microfonul profesorului, ceea ce îi permite acestuia o bună îndrumare a muncii independente a elevilor.

După cum se vede, așa cum a fost conceput, laboratorul asigură posibilități largi de utilizare complexă a mijloacelor tehnice audio-vizuale, pe care profesorul poate să le coordoneze singur de la masa de comandă, lucrând efectiv cu 40 de elevi pe tot parcursul lecției. Ele ne permit să folosim mijloacele audio-vizuale în forme foarte variate și la toate obiectele.

În prezent membrii colectivului nostru didactic desfășoară o susținută activitate experimentală pentru stabilirea metodei predării lecțiilor în laborator. Un prim obiectiv al acestei activități îl constituie încercarea de a preciza raportul dintre metodele clasice și utilizarea noilor mijloace audio-vizuale în predare. Se cercetează, de asemenea, care sînt cele mai eficiente procedee de folosire a acestor mijloace, precum și formele concrete de prezentare a materialului intuitiv la lecție. În același timp, se urmărește să se stabilească metoda folosirii fiecărui aparat în parte, cât și metoda folosirii lor în

ansamblu. Paralel cu activitatea experimentală cadrele didactice lucrează la confecționarea materialelor necesare predării în laborator: diapozitive, imprimări la magnetofon etc.

Iată, de exemplu, cum s-a desfășurat în laborator o lecție de engleză la clasa a IX-a, în cadrul căreia s-a îmbinat metoda tradițională cu cele moderne. Urmărind dezvoltarea vorbirii prin însușirea vocabularului direct în limba engleză, fără intermediul limbii materne, profesorul a organizat o scurtă conversație introductivă, după care a prezentat cuvintele noi exclusiv pe baza unor imagini proiectate pe ecran, folosind diapozitive confecționate în școală. După ce lexical a fost fixat prin audierea unor structuri lexicogramaticale variate, s-a reluat proiectia, de data aceasta însoțită de un comentariu sonor, transmis de pe banda de magnetofon prin intermediul difuzoarelor. A urmat, după metodele tradiționale, lectura sintetică și analitică a textului. Pentru a se fixa mai bine pronunția, lectura textului a fost retransmisă prin difuzoare. Lecția s-a încheiat printr-o conversație frontală.

Rezultatele dobîndite pînă acum arată că laboratorul audio-vizual se impune ca un mijloc superior de transmitere și însușire a cunoștințelor. Sălbătici mult mai multă analiză (auditiv, verbal-motor, vizual) complexă și adăucă explicațiile date de profesor. Ilustrațiile vizuale sau ascultarea asigură o percepere mai amplă, mai completă și mai atractivă a cunoștințelor de către elevi.

Prof. LIGIA POP
prof. AUREL CLAMBA
Liceul „Mihai Viteazul” Turda

Sus: Tabloul de comandă al laboratorului audio-vizual creat la liceul „Mihai Viteazul” din Turda.

Mijloc: Astfel arată cabina fiecărui elev în cadrul laboratorului.

Jos: Vedere generală a „clasei” în timpul unei lecții.

Discul în studiul limbilor străine

Utilizarea discurilor în predarea limbilor străine s-a dezvoltat, după părerea noastră, sursa ezitărilor care se pot observa la unii profesori în ceea ce privește utilizarea discului. Este necesar deci un efort colectiv susținut, din partea cercetătorilor și a practicienilor, pentru elaborarea, cit mai curînd posibil, a unei metode.

Pornind de la aceste cerințe, un grup de cercetători de la Institutul de Științe Pedagogice a experimentat în cursul anului școlar trecut, cu sprijinul unor cadre didactice de la Școala generală nr. 122 din București, condițiile optime de integrare sistematică a discului în contextul lecției de comunicare și însușirea a noilor cunoștințe. S-a căutat să se precizeze îndeosebi: a) locul, procedeele și eficiența utilizării discului în cadrul diferitelor etape ale acestui tip de lecție; b) modalitățile de îmbinare a procedeelelor tradiționale de transmitere și însușire a cunoștințelor de limbă cu audierea discului; c) numărul și felul materialului de disc; d) procedeele de activizare a percepției și înțelegerea auditiilor de pe disc; e) căile de valorificare a posibilităților de autocontrol ce le permite discul; f) atitudinea elevilor față de introducerea discului la lecție; g) avantajele și neajunsurile actualelor discuri.

S-au aplicat în acest scop patru variante metodice experimentale la 4 clase a VI-a, la limba franceză. Rezultatele obținute au fost comparate între ele și apoi cu rezultatele obținute la două clase de control. Fiecare variantă s-a deosebit de celelalte în special prin modul în care s-a realizat audierea discului. Într-una din aceste variante discul a fost audiat fără urmărirea textului scris. În locul obișnuitei lecturi model a profesorului, elevii au audiat de 2-3 ori discul cu căștile închise, la fixare efectuându-se încă una sau două audii, de asemenea neînsoțite de lectura textului scris. Bineînțeles, înaintea primei audii atenția elevilor a fost orientată în mod corespunzător de către profesor spre înțelegerea conținutului lecției care urma să fie audiată, iar după aceea s-a verificat în ce măsură elevii au reținut ideile principale. De asemenea, s-a atras atenția elevilor asupra problemelor de pronunție. La celelalte variante au alternat un grup de audii neînsoțite de lectura textului (care suplineau lectura model a profesorului) cu audii sprijinite pe text (în fixare) sau invers. Pentru verificarea cunoștințelor din lecția anterioară s-au folosit 2-3 audii, de regulă cu căștile închise, înainte ca elevii să fie ascultați.

Pentru a se asigura obiectivitatea analizei și a interpretării rezultatelor s-au înregistrat în bandă de magnetofon probe de pronunție, care au fost supuse apoi unui studiu amănunțit. S-au organizat de asemenea probe de înțelegere a textelor și chestionare, completate cu datele obținute pe baza observației directe. Rezultatele obținute ne-au condus pînă acum la o serie de concluzii.

În ceea ce privește însușirea pronunției corecte există diferențe vizibile între clasele experimentale și clasele de control. Astfel, greselile de pronunție înregistrate înaintea predării lecției noi se corectau mult mai ușor și într-o proporție mult mai mare pe parcursul desfășurării lecției în care se utilizau discul. De exemplu, la una din probele date, elevii claselor experimentale au reușit să corecteze pînă la sfîrșitul lecției 30,4 la sută din greselile înregistrate inițial, în timp ce elevii claselor de control au corectat abia 12,5 la sută. La o altă probă, elevii claselor experimentale și-au corectat pînă la urmă 48,8 la sută din greseli, iar elevii claselor de control 37,9 la sută.

Se constată diferențe semnificative și sub aspectul capacității de înțelegere a unui cantum de informație transmisă în limba franceză. În urma audierii unei lecții suplimentare de pe disc, elevii claselor experimentale, care au dobîndit pe parcurs un antrenament mai sistematic în perceperea limbii franceze vorbite, au reușit în proporție medie de 52 la sută să înțeleagă corect conținutul lecției, în timp ce la clasele de control s-a atins doar media de 11,6 la sută. Date asemănătoare au fost obținute și la alte probe.

Comparate între ele, rezultatele obținute la clasele experimentale sînt foarte apropiate în ceea ce privește însușirea pronunției corecte și ceva mai diferențiate sub aspectul posibilităților de înțelegere a conținutului textului. Utilizarea discului în condițiile în care perceperea vizuală a textului scris este exclusiv în toate etapele lecției a creat, la început, oarecare greutate de adaptare; cu timpul, însă, elevii s-au obișnuit și au obținut rezultate la fel de bune. Variantele metodice bazate pe alternarea percepției exclusiv auditive cu perceperea mixtă — auditivă și vizuală — au fost mai ușor acceptate de elevi, datorită unei oarecări obișnuite dobîndite de ei în clasa V-a, cînd au fost îmbinate procedeele tradiționale de înțelegere auditivă cu cele de înțelegere prin lectură. Elevii claselor la care s-au aplicat aceste variante, au fost mai receptivi la audierea discului și au reușit de la început să înțeleagă cu mai multă ușurință conținutul celor comunicate. Considerăm însă că dacă într-un viitor apropiat, dispunînd de discuri corespunzătoare, le vom folosi de la început fără percepere prin lectură, elevii claselor la care s-au aplicat aceste variante, ca și capacitatea de înțelegere a limbii vorbite, se vor dezvolta în condiții mai bune, grăbind, în general, ritmul de însușire a cunoștințelor.

S-a putut constata, în altă ordine de idei, că alți elevi mai slabi cit și cei mai bine pregătiți își pot perfecționa pronunția relativ în același ritm. Elevii foarte buni se pare că profită mai puțin de pe urma audierii discului, manifestînd oarecare semn de dezinteres, de plictiseală etc., ceea ce împune găsirea unor procedee de activizare a acestora în cursul audierii discului. De altfel, se poate spune că în general se simte nevoia de a se asigura auditiilor repetate un caracter mai atractiv, prin dirijarea atenției elevilor spre urmărirea unor obiective mai variate. Găsirea celor mai adecvate procedee de activizare a percepției auditiilor necesită cercetări în continuare.

Datele culese dovedesc că, pe măsură ce numărul auditiilor s-a sporit, depășind, la o lecție, numărul de 4 sau 5, randamentul scade.

În verificarea cunoștințelor din lecția anterioară, utilizarea discului este mai eficientă dacă are loc înaintea ascultării elevilor și cu manualele închise. În acest mod se realizează mai rapid și disciplina elevilor, care sînt introdusi dintr-o dată într-o atmosferă de lucru ce se poate menține apoi cu mai multă ușurință în timpul lecției.

Ar fi bine să se editeze și alte categorii de discuri decît cele existente. De exemplu, sînt necesare discuri care să permită însușirea unor structuri gramaticale ce se cer a fi introduse în mod frecvent în exprimarea orală a elevilor. Totodată, se cere să fie îmbunătățită calitatea înregistrărilor.

IOAN CERGHIT ȘI
STELIANA FUMAREL
cercetători științifici
la Institutul de
Științe Pedagogice

Înaintași ai școlii noastre

Învățătorul

Ion G. Dumitrașcu

În istoria școlii românești se întîlnesc multe figuri lămoase de cadre didactice adînc atașate de popor, care au adus o contribuție de seamă la propășirea culturii românești. Printre înaintași care și-au pus viața și puterea lor de muncă în serviciul școlii se numără și învățătorul Ion G. Dumitrașcu, entuziast luptător pentru școala populară, pentru luminarea satelor, apărător al unității de breasă a învățătorimii.

Născut la 12 ianuarie 1875 în comuna Zărnești, județul Buzău, învățătorul I. G. Dumitrașcu se trăgea dintr-o veche familie de moșeni, vajnici luptători pentru pămîntul strămoșesc al patriei, de la care a moștenit dragostea de țară și de neam. Absolvînd în chip strălucit Școala normală „C. Negri” din Galați, el este numit în anul 1891, pe baza unui concurs, învățător la Școala din Păulești-Vrancea, de unde trece la Păltineni, în județul Buzău. Încă de la începutul carierei sale, văzînd condițiile grele ale școlii rurale din acea vreme, a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a le îmbunătăți. Datorită acțiunilor lui strălucitoare s-a ridicat la Păltineni un nou local de școală. Cu multă dăruire de sine a muncit I. G. Dumitrașcu și la Zănești, unde a fost transferat în 1895, ca și mai tîrziu la Bistrița-Vilcea și apoi la Zărnești, satul său natal, unde a funcționat pînă la pensionare. Retras la Zărnești, a muncit mai departe pentru ridicarea școlii și a țării. El a dăruit biblioteca sa școlii din sat și a contribuit larg la construirea căminului cultural, donînd pentru aceasta un teren de care dispunea, bani și materiale. A murit la 10 februarie 1947, în vîrstă de 73 de ani.

Eminent învățător (în 1898, cînd și-a luat definitivul, a fost clasat primul din serie), I. G. Dumitrașcu și-a îndeplinit cu pricepere și competență activitatea sa în școală și în afara școlii, a însoțit tinerii generații dragostea de țară și a impus respect față de misiunea dascălului, luminător al populației săsești. Încă de pe băncile școlii normale a scos, împreună cu alți colegi, foaia sapirografiată „Făcîlia”. În septembrie 1892, pe cînd era învățător la Păltineni, a înființat cercul de conferințe „Buzăul”, care urmărea ridicarea culturală și socială a sătenilor prin conferințe, sezoanelor, bibliotecă, cursuri cu adulți. Curînd asemenea cercuri au luat ființă, din îndemnul lui, și în alte sate din județul Buzău.

Cercul cultural înființat de I. G. Dumitrașcu — unul din cele mai vechi din țară — a constituit punctul de plecare pentru organizarea „Asociației învățătorilor din județul Buzău”. Aceasta s-a întemeiat cu 57 de membri, cu ocazia conferințelor învățătorești din august 1894. Tot atunci s-a înființat și un organ al asociației — „Revista Asociației Învățătorilor Buzoeni” — care a apărut în anul 1894 și 1895, avînd ca secretari de redacție pe I. G. Dumitrașcu și I. Voiculescu. În coloanele revistei erau dezbătute probleme privind bunul mers al școlii și situația învățătorimii. În articolul „Școala primară rurală și urbană”, de pildă, Dumitrașcu se ridică împotriva atitudinii discriminatoare a oficialității față de școlile săsești, cerînd unificarea învățămîntului primar de la orașe și sate, înălțarea diferențelor între instituții și învățători.

Viu preocupat de ideea solidarității învățătorești, I. G. Dumitrașcu a militat pentru organizarea profesională largă, pe întreaga țară, a corpului didactic. După destrămarea societății învățătorilor alcătuită în 1890 de V. Iftimescu, el a inițiativă unui noi mișcări propunînd, printr-o scrisoare adresată la 28 noiembrie 1897 învățătorilor din întreaga țară, inițierea unui comitet de acțiune pentru înființarea unei asociații profesionale și a unei reviste. În urma răspunsurilor entuziaste ale oamenilor școlii s-a întrunit în Buzău, la 28 decembrie 1897, un comitet alcătuit din șase învățători care au devenit citorii revistei Școala viitoare”, apărută în februarie 1898.

O participare activă a avut I. G. Dumitrașcu și la congresele învățătorești ținute în această perioadă. La congresul din 1898, bu-năoară, desfășurat la Piatra Neamț, el a prezentat o expunere cu tema „Organizarea cursurilor de adulți și a școlilor complementare” și a susținut din nou necesitatea unificării școlilor primare și a pregătirii unitare a tuturor celor care predau în aceste școli, la sat și la oraș. El s-a numărat de asemenea printre inițiatorii congresului învățătoreșc ținut la Ploiești în decembrie 1898. În urma căruia s-a constituit pentru a doua oară „Societatea învățătorilor” din România, avînd ca președinte pe C. Ionescu Lungu. După cum se știe, și această societate a avut o existență scurtă, încetîndu-și activitatea în 1899. În aceste împrejurări I. G. Dumitrașcu este cel care pornește din nou, cu curaj, la luptă, mobilizînd în jurul său numeroși

învățători din țară. Împreună cu un grup de 18 colegi scoate la 1 iunie 1900, la Buzău, primul număr al „Revistei învățătorilor și învățătoarelor din România”. Stirînd un viu interes în rîndul corpului didactic, revista ajunsese să numere, în ianuarie 1901, aproape 100 de colaboratori. Întîlnim aici și semnăturile unor învățători români din Transilvania, Banat, Bucovina, ba chiar și din Macedonia. Este de menționat de asemenea că I. G. Dumitrașcu a atras și colaborarea unor fruntași ai mișcării corpului didactic din alte țări, printre care Jean Cambier și Giacomo Tauro din Italia. Prin grija lui Dumitrașcu sînt editate și alte publicații — „Almanahul învățătorilor și învățătoarelor”, „Albumul învățătorilor”, „Calendarul învățătorului” — precum și o serie de broșuri cuprinzînd piese de teatru, versuri, povestiri și lucrări pe teme de învățămînt. I. G. Dumitrașcu însuși este autorul unor manuale școlare și al unor cărți cu conținut didactic.

Larg propagat prin articolele publicate în reviste, spiritul de asociere prindea rădăcini tot mai adînci în rîndurile învățătorilor. Ca urmare, în iulie 1902 se constituie „Asociația învățătorilor și învățătoarelor din România”. Scopul acesteia, așa cum era prevăzut în statutul său, era de a înălța spiritul de solidaritate și de a veni în sprijinul membrilor societății, de a contribui la bunul mers al școlii și la ridicarea vieții țărănești. Președinte al asociației și director al revistei acestei asociații a fost ales I. G. Dumitrașcu. Prin revistă el adresează un „Apele” către învățătorime, chemînd-o să se înscrie în asociație. Pentru largirea activității acesteia s-a hotărît, în întrunirea ținută la București în iulie 1903, organizarea de secțiuni județene.

După o activitate de cinci ani în cadrul asociației, I. G. Dumitrașcu este desemnat să conducă examenul pentru copiii corpului didactic, pentru înființarea căruia militase de mult. El a adus de asemenea o contribuție însemnată la crearea Casei de ajutor a corpului didactic, constituită în ianuarie 1904.

Continuîndu-și cu însuflețire activitatea în cadrul Asociației învățătorilor și al revistei acesteia, I. G. Dumitrașcu prezintă la congresul învățătorilor din Poșcani, ținut în 1906, raportul în legătură cu modificările statutului și cu activitatea Asociației. După al V-lea Congres învățătoreșc (Craiova 1907), revista asociației își strămută în sediul la Buzău, unde apare sub conducerea lui I. G. Dumitrașcu și G. Vlăduț. Între anii 1909—1913 sediul Asociației este stabilit la Ploiești, avînd pe Ionescu Lungu președinte și pe Dumitrașcu vicepreședinte. La cel de al X-lea congres al învățătorilor (București, decembrie 1913), Dumitrașcu prezintă din nou raportul privind modificările statutului. În 1910 Asociația învățătorilor din România se aliază la Federația Internațională a Învățătorilor, iar I. G. Dumitrașcu participă la Congresul Internațional pedagogic de la Paris, la care au luat parte delegați din 20 de țări, el fiind ales vicepreședinte al Biroului internațional.

Preocupat de dezvoltarea învățămîntului românesc, I. G. Dumitrașcu aduce o contribuție de seamă la organizarea și îndrumarea școlii primare din Bucovina, iar în mai 1914 ia parte la desfășurarea lucrărilor congresului organizat la Suceava de Asociația Învățătorilor din Bucovina.

Luptînd pentru crearea unor condiții care să asigure pregătirea învățătorului la înălțimea chemării lui, Dumitrașcu dezbate în revista asociației, în septembrie-octombrie 1913, problema pregătirii universitare a învățătorilor. El reia această problemă în decembrie 1923, la Congresul de la Craiova, cerînd să se dea învățătorilor posibilitatea de a absolvi cursurile pedagogice universitare.

Înzestrat cu o mare energie, spirit progresist și clarvăzător, înțelegînd nevoile poporului și ale colegilor săi de breasă, I. G. Dumitrașcu a desfășurat o activitate rodnică și multilaterală, aducînd o contribuție de seamă la dezvoltarea școlii românești și la creșterea prestigiului învățătorimii. Ideile pentru care a luptat el — unificarea școlilor normale și a învățămîntului primar, unitatea corpului didactic, dreptul învățătorilor la pregătirea universitară — ca și activitatea cercurilor culturale pe care le-a condus dovedesc marea lui dragoste de țară, atașamentul său față de popor și față de chemarea învățătorimii. În 1945, conștient de importanța istorică a prefacerilor sociale din țara noastră, a ținut să prezideze încercarea de sindicalizare a învățătorimii.

Pentru marea sa contribuție la opera de organizare profesională a învățătorilor, mișcarea sindicală a păstrat o amintire plină de admirație acestui vrednic înaintaș. Despre această vorbete și piatra comemorativă pusă la „Casa memorială Ion G. Dumitrașcu” din comuna Zărnești, raionul Buzău, unde în prezent funcționează Școala generală din această comună.

ONIȚA GLIGOR

